

El so d'Eivissa

El grup Uc s'acomiada dels escenaris en el festival Cançons de la Mediterrània

El proper dijous 1 d'agost, a Ses Voltes del Parc de la Mar de Palma, el cicle Cançons de la Mediterrània es tancarà amb una actuació especial: la darrera del grup eivissenc **Uc**. Aprofitem per repassar la trajectòria d'un dels grups més emblemàtics i influents de la música popular als Països Catalans.

El trio Uc, a Eivissa als anys setanta Foto: Arxiu del grup

Quan el grup **Uc** va néixer, l'estiu de 1973 al festival Provem Altra Vegada d'Eivissa, ni tan sols es deia **Uc**. Simplement eren tres joves de l'illa -**Isidor Marí**, **Joan Marí** i **Victorí Planells**-, que combinaven cançons pròpies amb versions del folk nord-americà adaptades al català. De fet, uns quants anys abans, el 1966, els dos primers, com a duet **Isidor i Joan**, ja havien fet circular per l'illa una de les primeres -segurament la primera- traducció al català del "Blowin' in the Wind" de **Bob Dylan**.

L'èxit en aquell festival del 1973 va fer decidir-se els tres joves a gravar un àlbum. Es va dir *Uc. Cançons d'Eivissa* (Edigsa, 1974, reed. Blau, 2003). Però la gent va creure que **Uc** -onomatopeia d'un crit tradicional d'Eivissa- era el nom del grup, mentre que *Cançons d'Eivissa*, el títol del disc. I així es va quedar. En aquell àlbum hi havia cançons tradicionals com "A la presó de Nàpols", "De jo et vas despediguent", "Anàrem a Sant Miquel", "Bona nit"... cançons mig oblidades i gravades en cassets als vells pagesos de l'illa -testimonis d'una illa basada en una economia agrària, i amb una viva cultura popular- i arrançades i popularitzades amb una estètica folk.

La formació seminal d'Uc. D'esquerra a dreta: Victorí Planells, Joan Marí i Isidor Marí Foto: Arxiu del grup

El segon àlbum del grup, *En aquesta illa tan pobra* (Edigsa, 1976), va incorporar composicions pròpies, algunes de tan emblemàtiques com "Flors de baladre", i també amb una forta càrrega social ("Es pobres no podem viure"). El tercer disc, *Una ala sobre el mar* (Put Put / Zafiro, 1978), no va comptar amb **Joan Marí**, i a partir d'aleshores el grup va aturar-se fins a una nova reunió del trio, l'any 1985, amb motiu dels 750 anys de la conquesta catalana d'Eivissa. I el 1993, el grup, ja sense **Isidor Marí**, va publicar *Camins de migjorn* (Blau, 1993).

Joan Marí i Victorí Planells, amb el poeta Marià Villangómez, el 1996 Foto: Arxiu del grup

El següent treball d'**Uc** va ser *Entre la mar i el vent* (Blau, 1996), dedicat íntegrament a la poesia de l'eivissenc **Marià Villangómez** (1913-2002), que havia estimulat la feina del grup des dels mateixos orígens. Les presses i els recursos limitats van afectar els arranjaments d'aquell treball, amb orquestracions, cordes, etc. Poc després, el disc *Toc i repicó* (Blau, 1998) va recuperar el so més acústic i orgànic del grup, alhora que incorporaven el llegat de poetes àrabs eivissencs com **Omar Kayan**, **Al-Sabbini** i **Al-Attar**. L'any 2013, **Joan Marí** i **Victorí Planells** van protagonitzar el concert d'obertura de l'any del centenari de **Marià Villangómez**. Finalment, el 2016 van començar la gira del comiat d'**Uc** dels escenaris, amb un repertori antològic, que també inclou noves composicions, on se sintetitzen 46 anys de carrera.

La formació d'Uc, l'any 1998 Foto: Arxiu del grup

En el concert de Palma d'aquest dijous 1 d'agost, on actuaran després del grup **Posidònia**, la formació d'Uc la integraran **Joan Marí 'Murenu'** (veu i guitarra), **Victorí Planells** (veu i teclat), **Antonio Fernández** (guitarra), **Guiem Planells** (baix elèctric), **Antoni Riera** (flauta, tambor, castanyoles, bimbau i espasí) i **Yaron Marko** (percussions, djembé, darbukka, thar).